Lietas arhīva Nr. CA-1706-19/19
ECLI:LV:RAT:2019:1206.C68341418.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 6.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Milda Zelmene
tiesneses Olita Blūmfelde un Ligita Gavare
ar sekretāri Daci Indāni,

piedaloties prasītājas pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/, atbildētāja un trešās personas pārstāvim zvērinātam advokātam Laurim Klagišam,

Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu **Tiesu administrācijas** prasībā pret **/pers. D/**, ar trešo personu **/pers. E/**, par naudas līdzekļu piedziņu sakarā ar **/pers. D/** apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 6.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 18.augustā /pers. D/ Tiesu administrācijas depozītā Valsts kases kontā Nr. LV04TREL81903 70000000 iemaksājis 60 641,97 *euro* kā maksājuma mērķi norādot: izpirkuma maksa lietā ar pieteicēju /pers. E/ (lietas 16.lapa).

Uz Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 3.februāra lēmuma pamata civillietā Nr. C39081413 Vidzemes apgabaltiesa izsniegusi izpildu rakstu par iepriekš minēto naudas līdzekļu apķīlāšanu (lietas 14.lapa) un 2017.gada 9.februārī Rīgas apgabaltiesas 39.iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Dana Galzone izdeva un nosūtīja Tiesu administrācijai rīkojumu apķīlāt /pers. E/ izpirkuma tiesības izlietošanai Gulbenes rajona tiesas civillietas Nr.C14051116 ietvaros Valsts kases attiecīgajā kontā iemaksātos naudas līdzekļus 60 641,97 *euro*, ko iemaksājis /pers. D/ (lietas 13.lapa).

Pēc tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojuma saņemšanas Tiesu administrācija gan minēto tiesu izpildītāju, gan Vidzemes apgabaltiesu un Gulbenes rajona tiesu informēja, ka šis rīkojums ir izpildīts (lietas 10.lapa).

2018.gada 23.februārī /pers. E/ vērsās Tiesu administrācijā ar iesniegumu, kurā, atsaucoties uz Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 15.februāra lēmumu civillietā Nr.C14051116, lūdza Tiesu administrācijas kontā iemaksātos 60 641,97 *euro* pārskaitīt uz iesniegumā norādīto /pers. D/ bankas kontu (lietas 18.lapa).

2018.gada 9.martā /pers. E/ un /pers. D/ Tiesu administrācijā vērsās ar kopīgu iesniegumu, lūdzot iepriekš minētos naudas līdzekļus no Tiesu administrācijas depozīta konta pārskaitīt uz /pers. D/ bankas kontu, iesniegumam pievienojot 2018.gada 9.marta cesijas līgumu, ar kuru /pers. E/ cedēja /pers. D/ tiesības saņemt Tiesu administrācijas kontā iemaksāto izpirkuma maksu 60 641,97 *euro* (lietas 15. un 26.lapa).

Ar 2018.gada 13.marta maksājuma uzdevumu Tiesu administrācija uz /pers. D/ bankas kontu pārskaitīja 60 641,97 *euro* (lietas 29.lapa), bet 2018.gada 19.martā Tiesu administrācijā saņemts zvērinātas tiesu izpildītājas Ditas Voronovas rīkojums par piedziņas vēršanu uz naudas līdzekļiem, kas apķīlāti, pamatojoties uz Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 3.februāra lēmumu civillietā Nr. C39081413 (lietas 17.lapa).

2018.gada 21.maijā Tiesu administrācija cēlusi tiesā prasību pret /pers. D/, par trešo personu norādot /pers. E/. Prasības pieteikumā lūgts piedzīt no /pers. D/ Tiesu administrācijas labā 60 641,97 *euro*, norādot, ka šos naudas līdzekļus viņš ir ieguvis bez tiesiska pamata, bet labprātīgi tos atmaksāt prasītājai atsakās. Prasība pamatota uz Civillikuma 844., 2376., 2378., 2389. un 2390.pantu.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 6.marta spriedumu Tiesu administrācijas prasība apmierināta un no /pers. D/ Tiesu administrācijas labā piedzīti 60 641,97 *euro*, kā arī tiesas izdevumi 1 720,23 *euro*, kopā 62 362,20 *euro*, nosakot prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nesamaksātās summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Spriedums pamatots uz tālāk norādītajiem argumentiem.

Gulbenes rajona tiesā ierosināta civillieta Nr.C14051116 sakarā ar /pers. E/ pieteikumu par nekustamā īpašuma izpirkšanu un pieteikumam pievienots dokuments, kas apliecina nekustamā īpašuma pārdošanas summas (izpirkuma maksas) 60 641,97 *euro* iemaksu Tiesu administrācijas depozīta kontā.

Iesniedzot minēto pieteikumu /pers. E/ paudis vēlēšanos iestāties nekustamā īpašuma pircēja (ieguvēja) vietā un izpildīt saistību, samaksājot par nekustamo īpašumu. Tā kā saskaņā ar Civillikuma 1389.pantu persona, kurai pieder izpirkuma tiesība, nevar to atdot nevienam citam, spriedumā secināts, ka depozītu kontā iemaksātā nauda /pers. E/ izpirkuma tiesību pieteikšanai, ir /pers. E/ naudas līdzekļi, jo pieteikuma apmierināšanas gadījumā Tiesu administrācijas depozītu kontā iemaksātā nauda tiktu izmaksāta, savukārt /pers. E/ par šiem naudas līdzekļiem savā īpašumā iegūtu nekustamo īpašumu.

Tiesu administrācija saņēma zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojumu par naudas līdzekļu 60 641,97 *euro*, kas ir/būs izmaksājami /pers. E/, apķīlāšanu un informēja minēto tiesu izpildītāju, ka šis rīkojums ir izpildīts.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 551.panta pirmajai daļai tiesu izpildītāja prasības un rīkojumi, izpildot tiesu spriedumus un citus nolēmumus, ir obligāti fiziskajām un juridiskajām personām visā valsts teritorijā.

2018.gada 13.martā, pretēji tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojumam, Tiesu administrācija apķīlātos naudas līdzekļus 60 641,97 *euro* izmaksāja /pers. D/, jo ar 2018.gada 9.marta cesijas līgumu Nr. 1/2018 /pers. E/ cedēja /pers. D/ tiesības prasīt no Tiesu administrācijas šo naudas līdzekļu atmaksu.

Spriedumā atzīts, ka Tiesu administrācijai nebija tiesiska pamata /pers. E/ piederošos un apķīlātos naudas līdzekļus izmaksāt /pers. D/. Vienlaikus

tiesa atzina, ka naudas līdzekļu izmaksas brīdī Tiesu administrācijas rīcībā nebija dokumenta (tiesas nolēmuma, zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma), ar kuru būtu atcelts prasības nodrošinājums (naudas līdzekļu apķīlājums), līdz ar to ne /pers. E/, ne /pers. D/ nebija tiesiska pamata vērsties Tiesu administrācijā ar lūgumu atmaksāt naudas līdzekļus, kā arī Tiesu administrācijai nebija tiesiska pamata tos /pers. D/ izmaksāt. Līdz ar to tiesa spriedumā secinājusi, ka naudas līdzekļu izmaksa /pers. D/ veikta bez tiesiska pamata.

Atbilstoši juridiskajā literatūrā paustajām atziņām atprasījums no netaisnas iedzīvošanās (t.sk., pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu) var rasties tad, ja iedzīvošanās ir netaisna nevien no vispārējā morāles viedokļa, bet kad arī pašam ieguvumam nav tiesiska pamata.

Spriedumā atzīts, ka /pers. D/ bija zināms par /pers. E/ naudas līdzekļu apķīlāšanu, jo 2018.gada 9.marta cesijas līguma l.l. punktā ir norāde uz prasījuma tiesībām pret Tiesu administrāciju, kas izriet no Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 15.februāra lēmuma civillietā Nr.C14051116. Savukārt cesijas līguma 2.4. punktā norādīts, ka cesionāram (/pers. D/) ir zināma visa informācija un apstākļi, kas saistīti ar cesijas līguma 1.1. punktā noteiktajām prasījuma tiesībām.

No minētā secināts, ka /pers. D/ zināja par naudas līdzekļu apķīlājumu, kā arī par /pers. E/ un /pers. D/ tiesībām vērsties Tiesu administrācijā ar lūgumu par naudas līdzekļu atmaksu tikai gadījumā, ja prasības nodrošinājums tiktu atcelts, un naudas līdzekļi vairs nebūtu apķīlāti.

Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka /pers. D/ nav uzskatāms par naudas līdzekļu labticīgu ieguvēju, tādēļ ir piemērojams Civillikuma 910.pantā norādītais ļaunticīga valdītāja skaidrojums, proti, ļaunticīgs valdītājs ir tas, kas zina, ka viņam nav tiesības lietu valdīt vai ka kādam citam šajā ziņā ir lielākas tiesības nekā viņam.

Judikatūrā un juridiskajā literatūrā norādīts, ka prasītājam jāpierāda atprasāmā priekšmeta sākotnēja atrašanās viņa mantā (konkrētajā gadījumā - Tiesu administrācijas mantā).

Lietā nav strīda, ka prasībā norādītie naudas līdzekļi ir /pers. E/ izpirkuma tiesības izlietošanai Gulbenes rajona tiesas civillietas Nr.C14051116 ietvaros Valsts kases attiecīgajā kontā iemaksātā nauda 60 641,97 *euro* un šis konts ir Tiesu administrācijas funkciju izpildei atvērtais konts Valsts kasē, kurā tiek iemaksāta izpirkuma maksa un drošības nauda civilprocesa un kriminālprocesa ietvaros. Ievērojot minēto, kā arī faktu, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.589 "Tiesu administrācijas nolikums" 4.5.apakšpunktu Tiesu administrācija veic konkrētajā kontā iemaksāto līdzekļu finanšu vadību un grāmatvedības uzskaiti, secināms, ka atprasāmais priekšmets, proti - naudas līdzekļi, sākotnēji atradās Tiesu administrācijas mantā.

Civillikuma 2389.pants nosaka, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt.

Atbilstoši Civillikuma 2390.pantam par atprasījuma priekšmetu ir spēkā šā likuma 2376. - 2380. panta noteikumi.

Saskaņā ar Civillikuma 2376.pantu atprasījuma tiesības priekšmets ir vai nu tā atdošana, kas izpildīts bez attiecīgas saistības, vai, ja šis izpildījums vairs nepastāvētu, tā vērtības atlīdzība.

Civillikuma 844.pants noteic, ka ķermeniskas lietas ir vai nu atvietojamas, vai neatvietojamas. Atvietojamās ir tās, kurām parasti ievēro vienīgi šķiru, bet ne veidu, ne arī atsevišķu lietu par sevi, tā ka tās piegādājot vai dodot atpakaļ jāraugās tikai, lai tās būtu noteiktas šķiras un labuma un tajā pašā daudzumā. Še pieder visas tās lietas, ko noteic ar skaitu, mēru un svaru.

No minētā izriet, ka nauda ir uzskatāma par atvietojamu lietu.

Atbilstoši Civillikuma 2378.pantam, ja dotas atvietojamas lietas, tad jāatdod tās pašas šķiras un tāda paša labuma lietas.

Spriedumā secināts, ka izpildījuma devējs (Tiesu administrācija) izpildījuma brīdī zināja, ka izpildījumam nav tiesiska pamata, un arī /pers. D/ zināja, ka naudas līdzekļi ir apķīlāti izpildu lietā, kas uzsākta, pamatojoties uz Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 3.februārī izdoto izpildu rakstu civillietā Nr.C39081413, tāpēc atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ šajā gadījumā ir iespējams.

Atbilstoši minētajam, spriedumā atzīts, ka /pers. D/ nauda 60 641,97 *euro* ir jāatdod Tiesu administrācijai, jo tā ar zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojumu izpildu lietā, kas uzsākta, pamatojoties uz Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 3.februārī izdoto izpildu rakstu civillietā Nr.C39081413, bija apķīlāta un Tiesu administrācijai nebija tiesību tos pārskaitīt /pers. D/.

Atbildētājs/pers. D/ iesniedzis apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 6.marta spriedumu, pārsūdzot to pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzība pamatota uz tālāk norādītajiem argumentiem.

Tiesu administrācija ir saņēmusi zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojumu izpildu lietā, kas uzsākta, pamatojoties uz Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 3.februārī izdoto izpildu rakstu civillietā Nr.C39081413. Rīkojumā norādīts, ka naudas līdzekļi, kas ir/būs izmaksājami /pers. E/, tiek apķīlāti prasības summas 60 641,97 *euro* apmērā.

Pārsūdzētajā spriedumā norādīts, ka Tiesu administrācija izpildīja zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones rīkojumu par naudas līdzekļu 60 641,97 *euro* apķīlāšanu, taču šāds apgalvojums neatbilst lietas materiāliem, no kuriem redzams, ka Tiesu administrācija ir veikusi aktīvu saraksti, ar /pers. E/, lai noskaidrotu konta numuru.

Tā atbildot uz /pers. E/ 2018.gada 23.februāra iesniegumu par naudas atmaksu saskaņā ar Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 15.februāra lēmumu lietā Nr.C14051116, kur tiesa nolēma atmaksāt /pers. E/ Tiesu administrācijas Valsts kases attiecīgajā kontā iemaksāto izpirkuma maksu 60 641,97 *euro*, Tiesu administrācija lūdz sniegt papildus informāciju, norādot banka konta numuru, kura īpašnieks ir /pers. E/, jo maksājuma uzdevumā kā maksātājs norādīts /pers. D/, kura bankas konts norādīts arī iesniegumā par naudas līdzekļu atmaksu. Savukārt 2018.gada 9.marta vēstulē Tiesu administrācija norāda e-pasta adresi, uz kuru jānosūta precizēts bankas konta numurs naudas atmaksai.

Minētā sarakste nepārprotami liecina, ka līdz attiecīgā pārskaitījuma veikšanai Tiesu administrācija tiesu izpildītāja rīkojumu nebija izpildījusi un prasībā norādīto naudas summu bija gatava pārskaitīt arī /pers. E/, ja vien viņš būtu norādījis savu konta numuru, nevis cedējis tiesības saņemt šo naudu atbildētājam.

Tātad, ja Tiesu administrācija uzskatīja, ka /pers. E/ ir tiesīgs šo naudu saņemt, nav nekāda pamata uzskatīt, ka neapstrīdēta cesijas līguma ietvaros šo naudu nebija tiesības saņemt /pers. D/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 551.panta pirmo daļu tiesu izpildītāja prasības un rīkojumi, izpildot tiesu spriedumus un citus nolēmumus, ir obligāti fiziskajām un juridiskajām personām visā valsts teritorijā. Minētā tiesību normu tulkojama tādējādi, ka tiesu izpildītāja prasības un rīkojumi, izpildot tiesu spriedumus un citus nolēmumus, ir obligāti fiziskajām un juridiskajām personām, kuras ir šo rīkojumu adresāti un tos ir saņēmušas.

No lietas materiāliem redzams, ka pretēji zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojumam apķīlātos naudas līdzekļus 60 641,97 *euro* prasītāja 2018.gada 13.martā izmaksāja atbildētājam, kuram par tiesu izpildītājas rīkojumu nekas nebija zināms un viņš nebija šī rīkojuma adresāts, līdz ar to atbildētājam šis rīkojums nevarēja būt juridiski saistošs.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka viņš nav un nevar būt atbildīgs par to, ka Tiesu administrācija nav izpildījusi tai adresētu tiesu izpildītājas rīkojumu.

Atbildētājs nepiekrīt pārsūdzētā sprieduma atziņai, ka /pers. D/ bija zināms par /pers. E/ naudas līdzekļu apķīlāšanu, jo 2018.gada 9.marta cesijas līguma 1.1.punktā ir norāde uz prasījuma tiesībām pret Tiesu administrāciju, kas izriet no Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 15.februāra lēmuma

civillietā Nr.?14051116, bet cesijas līguma 2.4.punkts noteic, ka cesionāram ir zināma visa informācija un apstākļi, kas saistīti ar cesijas līguma 1.1.punktā noteiktajām prasījuma tiesībām.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētājs kā labticīga trešā persona par tiesu izpildītājas Danas Galzones rīkojumu neko nezināja līdz pat tiesas procesam izskatāmajā lietā. Tāpat atbildētājam nekas sīkāk nebija zināms par Tiesu administrācijas un /pers. E/ savstarpējām finansiālajām attiecībām un saistībām. Parakstot cesijas līgumu, atbildētājs no /pers. E/ saprata, ka nav ierobežojumu samaksātās naudas summas cedēšanai, tādēļ kā labticīgs ieguvējs atbildētājs šo līgumu noslēdza.

Prasītāja atsaucas uz Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmuma aprakstošajā daļā norādīto, taču apelācijas sūdzības iesniedzējs nepievērsa uzmanību lēmuma aprakstošajai daļai, jo tiesas viedokli atspoguļo lēmuma motīvu un rezolutīvā daļa, bet aprakstošajā daļā tiek norādīti tikai prasītāja prasījumi, atbildētāja iebildumi, kā arī lietas dalībnieku sniegto paskaidrojumu būtība.

Pārsūdzētais spriedums pamatots uz Civillikuma 2389.pantu, kur noteikts "ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt".

Minētā panta komentāros norādīts, ka Civillikuma 2389.pantā noteiktā prasījuma izlietošana ir iespējama tad, ja priekšmets no prasītāja mantas bez tiesiska pamata ir nonācis atbildētāja mantā, kā arī, ja nepastāv tiesisks pamats, kas atbildētājam dotu tiesību iegūt un paturēt viņa mantā nonākušo prasītāja lietu.

Kā redzams no lietas apstākļiem, tad atbildētājs naudas summu 60 641,97 *euro,* ieguva uz tiesiska darījuma (Cesijas līgums) un Civillikuma 1793. - 1810.pantu pamata.

Cesijas līgums nav ne apstrīdēts, ne atzīts par spēkā neesošu, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs 60 641,97 *euro* ir ieguvis bez tiesiska pamata. Turklāt naudas izmaksa netika panākta ar maldiem, spaidiem vai viltu, un prasītāja uz šādiem apstākļiem nav arī norādījusi.

Savukārt atprasījums no netaisnas iedzīvošanās var rasties tad, ja iedzīvošanās ir netaisna nevien no vispārējā morāles viedokļa, bet kad arī pašam ieguvumam nav tiesiska pamata (*F. Menders. Tieslietu ministrijas vēstnesis, 1937.,633.-638.Ipp.*).

Atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams tad, ja izpildījuma devējs izpildījuma izdarīšanas brīdī ir zinājis, ka izpildījumam nav tiesiska pamata (*Civillikuma komentāri: Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof.K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.-R.:Mans īpašums, 2000, 665.Ipp.*).

Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2005.gada 20.aprīļa spriedumā lietā Nr. SKC - 246 atzīts, ja iedzīvošanās ir tiesiski pamatota un attaisnojama, t.i., kad mantiskās vērtības nonākušas atbildētājas mantā, pamatojoties uz likumu, tiesisku darījumu vai tiesas nolēmumu, nevar runāt par atprasījumu iedzīvošanās dēļ.

Konkrētajā gadījumā prasītājas naudas līdzekļi atbildētāja mantā ienāca uz neapstrīdēta, tātad spēkā esoša cesijas līguma pamata, kas izslēdz pamatu Civillikuma 2391.panta piemērošanai.

Prasības pieteikumā prasītāja atsaucas uz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumu, taču ne prasītāja, ne atbildētājs, ne trešā persona nav minētā likuma subjekti, līdz ar to nav loģiska un juridiska izskaidrojama šī likuma piemērošanai konkrētajā civillietā.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā prasība ir celta pret nepareizo atbildētāju, proti, ja prasītājai nebija tiesību apķīlātos naudas līdzekļus izmaksāt, bet savas kļūdas dēļ prasītāja šo naudu izmaksāja, tad šādā gadījumā atprasījuma tiesības būtu vēršamas nevis pret atbildētāju, bet pret trešo personu.

Saskaņā ar iepriekš minēto, /pers. D/ apelācijas sūdzībā lūdz prasību pilnībā noraidīt, kā arī piedzīt no prasītājas visus ar tiesvedību un advokāta pakalpojumiem saistītos izdevumus.

Tiesu administrācija iesniegusi rakstveida paskaidrojumus uz apelācijas sūdzību, norādot, ka to neatzīst un uzskata par nepamatotu.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs, atsaucoties uz e-pasta saraksti, apgalvo, ka prasītāja neizpildīja tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojumu par strīdus naudas līdzekļu apķīlāšanu, taču pirmās instances tiesas spriedumā pamatoti ir konstatēts, ka Tiesu administrācija 2017.gada 23.februārī informēja tiesu izpildītāju par minētā rīkojuma izpildi attiecībā uz naudas līdzekļu apķīlāšanu. Prasītājas ieskatā apelācijas sūdzībai pievienotajām prasītājas darbinieku e-pasta vēstulēm nav nozīmes lietā, jo prasītāja jau sākotnēji ir atzinusi, ka naudas līdzekļu pārskaitījums bija kļūdains, līdz ar to arī sarakste un citas darbības, kas vērstas uz naudas pārskaitījumu atbildētājam bija kļūda.

Pārsūdzētajā spriedumā ir atzīts, ka uz naudas līdzekļu izmaksas brīdi prasītājas rīcībā nebija dokumenta, ar kuru būtu atcelts prasības nodrošinājums, proti, naudas līdzekļu apķīlājums, tādēļ ne trešajai personai, ne atbildētājam nebija tiesiska pamata lūgt atmaksāt šos naudas līdzekļus, savukārt, Tiesu administrācijai nebija tiesiska pamata tos izmaksāt atbildētājam. Līdz ar to tiesa pamatoti secināja, ka naudas līdzekļu atmaksa atbildētājam ir veikta bez tiesiska pamata.

Civilprocesa likuma 551.panta pirmā daļa, uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzējs, noteic, ka tiesu izpildītāja prasības un rīkojumi, izpildot tiesu spriedumus un citus nolēmumus, ir obligāti fiziskajām un juridiskajām personām visā valsts teritorijā. Taču atbildētājs piedāvā šīs tiesību normas sašaurinātu tulkojumu, proti, ka tiesu izpildītāja rīkojumi ir saistoši tikai to adresātiem un saņēmējiem, kas nav nekādā veidā juridiski pamatots. Turklāt šāds sašaurināts tulkojums būtu pretrunā ar tiesiskuma principu, jo pieļautu, ka spēkā esošs tiesas nolēmums var netikt izpildīts, ja nav adresēts vai paziņots citām personām.

Atbildētājs norāda, ka viņš nav un nevar būt atbildīgs par to, ka Tiesu administrācija nav izpildījusi tai adresētu tiesu izpildītāja rīkojumu, taču prasītāja šo rīkojumu sākotnēji izpildīja un tikai vēlāk kļūdas dēļ naudas līdzekļus pārskaitīja atbildētājam.

Pieļaujot, ka atbildētājam līdz šai tiesvedībai nebija zināms par konkrēto tiesu izpildītājas rīkojumu, prasītāja tomēr uzskata, ka atbildētājam noteikti bija zināms par trešās personas naudas līdzekļu apķīlāšanu, jo 2018.gada 9.martā starp atbildētāju un trešo personu noslēgtajā cesijas līgumā ir atsauce uz prasījuma tiesībām pret Tiesu administrāciju, kas izriet no Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 15.februāra lēmuma civillietā Nr.?14051116, kā arī norāde, ka cesionāram (atbildētājam) ir zināma visa informācija un apstākļi, kas saistīti ar Cesijas līgumā noteiktajām prasījuma tiesībām. Līdz ar to atbildētāja apgalvojumi par viņa labticību ir vērtējami kritiski.

Apelācijas sūdzībā atbildētājs norāda, ka nepievērsa uzmanību Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 15.februāra lēmuma civillietā Nr.C14051116 aprakstošajā daļā minētajam par naudas līdzekļu apķīlāšanu, taču šai lēmumā ir konkrēti norādīts, ka naudas līdzekļu apķīlāšana nav šķērslis jautājuma par tās atmaksu izlemšanai pēc būtības, jo reāla naudas izmaksa būtu izlemjama tiesas nolēmuma izpildes stadijā. Tādējādi pat gadījumā, ja prasības nodrošinājums tiktu noņemts, un naudas līdzekļi vairs nebūtu apķīlāti, ne trešajai personai, ne atbildētājam nebūtu tiesiska pamata Tiesu administrācijai prasīt naudas līdzekļu atmaksu, tādēļ ka Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 3.februāra lēmumu lietā Nr.C39081413 nav noteiktas nevienas personas tiesības šos naudas līdzekļus saņemt. Līdz ar to tiesisks pamats vērsties Tiesu administrācijā ar lūgumu atmaksāt apķīlātos naudas līdzekļus būtu tikai tad, ja tiktu atcelts ar Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 3.februāra lēmumu civillietā Nr. C39081413 noteiktais prasības nodrošinājums.

Prasītāja uzskata, ka pirmās instances tiesa pareizi ir izvērtējusi atbildētāja un trešās personas starpā noslēgtā cesijas līguma noteikumus, no kā izriet, ka cesionāram (atbildētājam) ir zināma visa informācija un apstākļi, kas saistīti ar cesijas līgumā noteiktajām prasījuma tiesībām, pamatoti secinot,

ka atbildētājs zināja par naudas apķīlājumu, tātad arī par trešās personas un atbildētāja tiesībām vērsties Tiesu administrācijā ar lūgumu par šīs naudas atmaksu tikai gadījumā, ja prasības nodrošinājums būtu noņemts.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pret viņu celto prasību nevar pamatot uz Civillikuma 2389.pantu, jo prasībā norādītos naudas līdzekļus viņš ir ieguvis uz tiesiska darījuma (cesijas līguma) un Civillikuma 1793.-1810. pantu pamata, turklāt cesijas līgums nav apstrīdēts. Savukārt prasītāja uzskata, ka konkrētajā gadījumā ir pamats piemērot Civillikuma 2389.pantu, jo naudas līdzekļi no Tiesu administrācijas mantas bez tiesiska pamata nonāca atbildētāja mantā, kā arī nepastāv cits tiesisks pamats, kas atbildētājam dotu tiesību iegūt un paturēt viņa mantā nonākušo Tiesu administrācijas mantu.

Izskatāmajā lietā starp Tiesu administrāciju un atbildētāju nebija nodibinātas nedz tiesiskas attiecības, nedz arī kāda cita noruna vai darījums, kas varētu būt tiesisks pamats apķīlāto naudas līdzekļu pārskaitīšanai un radītu atbildētājam tiesības saņemt šos naudas līdzekļus, līdz ar to ir iespējams atprasījums uz Civillikuma 2389.panta pamata, kas atbilst Civillikuma komentāros par šī panta piemērošanu norādītajam.

Atbildētāja rīcība, uzzinot par pārskaitījuma kļūdu un paturot šos naudas līdzekļus sev, ir prettiesiska, jo ir pretrunā ar spēkā esoša tiesas nolēmuma izpildes obligāto raksturu, kas izriet no Civilprocesa likuma 551.panta pirmās daļas. Līdz ar to pirmās instances tiesas spriedumā pamatoti atzīts, ka atbildētājs nav uzskatāms par prasībā norādīto naudas līdzekļu labticīgu ieguvēju, tādēļ ir piemērojams Civillikuma 910.pantā norādītais ļaunticīga valdītāja skaidrojums.

Prasītājas ieskatā pamatots ir arī pirmās instances tiesas atzinums, ka naudas līdzekļu izmaksas brīdī Tiesu administrācijas rīcībā nebija dokumenta (tiesas nolēmuma, zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma), ar kuru būtu atcelts prasības nodrošinājums (naudas līdzekļu apķīlājums), līdz ar to ne trešajai personai, ne atbildētājam nebija tiesiska pamata vērsties Tiesu administrācijā ar lūgumu šo naudu atmaksāt, bet Tiesu administrācijai nebija tiesiska pamata to pārskaitīt atbildētājam.

Prasītāja uzskata, ka atbildētājs uz cesijas līguma pamata ieguva tikai prasījuma tiesības nevis pašus naudas līdzekļus, jo to ieguvei no Tiesu administrācijas būtu nepieciešams cits tiesiskais pamats. Tā kā naudas līdzekļu izmaksai trešajai personai nebija tiesiska pamata, secināms, ka arī starp trešo personu un atbildētāju 2018.gada 9.martā noslēgtais cesijas līgums nav uzskatāms par tiesisku pamatu naudas izmaksai atbildētājam.

Prasītāja uzskata, ka nepamatota ir apelācijas sūdzības iesniedzēja atsauce uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2005.gada 20.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-246, kur atzīts, ka iedzīvošanās ir tiesiski pamatota un attaisnojama, kad mantiskās vērtības nonākušas atbildētājas mantā, pamatojoties uz likumu, tiesisku darījumu vai tiesas nolēmumu, un tad nevar runāt par atprasījumu iedzīvošanās dēļ. Tomēr nav iespējams uzskatīt, ka tiesiskums ir nodrošināts, ja, izpildot vienu tiesas nolēmumu (par naudas atmaksu trešajai personai), vienlaikus tiek pārkāpts cits tiesas nolēmums (par naudas apķīlāšanu).

Nav pamatots apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvojums, ka prasība celta pret nepareizo atbildētāju, proti, ja prasītājai nebija tiesību naudas līdzekļus izmaksāt, bet tā savas kļūdas dēļ šo izmaksu veica, tad atprasījuma tiesības būtu vēršamas nevis pret atbildētāju, bet pret trešo personu. Taču prasība ir celta pret atbildētāju, jo prasības priekšmets ir naudas līdzekļi, kas bez tiesiska pamata kļūdaini ir pārskaitīti atbildētājam (nevis trešajai personai), tādēļ saskaņā ar Civillikumu tie ir arī atprasāmi no atbildētāja nevis no trešās personas.

Tādējādi Tiesu administrācija uzskata, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma kā nepamatota, savukārt pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

Trešā persona /pers. E/ iesniedzis rakstveida paskaidrojumus uz apelācijas sūdzību, norādot, ka pilnībā pievienojas apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim, apsvērumiem un argumentiem, kā arī uzskata, ka prasība ir celta pret nepareizo atbildētāju. Ja Tiesu administrācijai nebija tiesības attiecīgos naudas līdzekļus izmaksāt, bet savas kļūdas dēļ prasītāja šo naudu ir izmaksājusi, tad atprasījuma tiesības būtu vēršamas nevis pret atbildētāju, bet pret trešo personu.

Tādējādi paskaidrojumos lūgts prasību pilnībā noraidīt un piedzīt no prasītājas visus ar tiesvedību un advokāta pakalpojumiem saistītos izdevumus.

Tiesas sēdē Tiesu administrācijas pārstāvji /pers. B/ un /pers. C/ prasību uzturēja saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem, bet apelācijas sūdzību neatzina sniedzot analogus paskaidrojumus rakstveidā iesniegtajiem un lūdza prasību apmierināt pilnā apmērā.

Atbildētāja /pers. D/ pārstāvis zvērināts advokāts Lauris Klagišs, kas pārstāv arī trešo personu /pers. E/, tiesas sēdē prasību neatzina, bet uzturēja apelācijas sūdzību saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem un lūdza pret /pers. D/ celto prasību pilnībā noraidīt.

Motīvu daļa

Novērtējusi pušu pārstāvju paskaidrojumus un apelācijas sūdzības argumentus kopā ar visiem lietas materiāliem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.*

Atbildētājs pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdz pilnībā, līdz ar to apelācijas instances tiesai, skatot lietu pēc būtības, pilnībā jāizvērtē visi lietas apstākļi.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka starp pusēm nav strīda par turpmāk norādītajiem lietas faktiskajiem apstākļiem.

2016.gada 18.augustā /pers. D/ Tiesu administrācijas depozītā Valsts kases kontā Nr. LV04TREL81903 70000000 atbilstoši Civillikuma 1384.panta nosacījumiem iemaksāja 60 641,97 *euro* kā izpirkuma maksu Gulbenes rajona tiesā iesniegtajā /pers. E/ pieteikuma lietā Nr.C14051116 par nekustamā īpašuma izpirkšanu.

2017.gada 9.februārī Rīgas apgabaltiesas 39.iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Dana Galzone izdevusi un nosūtījusi Tiesu administrācijai rīkojumu apķīlāt /pers. E/ izpirkuma tiesības izlietošanai Gulbenes rajona tiesas civillietas Nr.C14051116 ietvaros minētajā Valsts kases kontā iemaksātos naudas līdzekļus 60 641,97 *euro*, ko iemaksājis /pers. D/. Savukārt Tiesu administrācija tiesu izpildītājai, Vidzemes apgabaltiesai un Gulbenes rajona tiesai nosūtījusi paziņojumu, ka minētais tiesu izpildītājas rīkojums izpildīts.

Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmumu nolemts atmaksāt /pers. E/ 2016.gada 18.augustā Tiesu administrācijas Valsts kases kontā Nr. LV04TREL81903 70000000 iemaksāto izpirkuma maksu 60 641,97 *euro*, ko iemaksājis /pers. D/, ar maksājuma mērķi - izpirkuma maksa lietā ar pieteicēju /pers. E/.

2018.gada 9.martā starp /pers. E/ kā cedentu un /pers. D/ kā cesionāru noslēgts cesijas līgums, ar kuru cedents cesionāram nodeva prasījuma tiesības 60 641,97 *euro* pret Tiesu administrāciju, kas izriet no minētā Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmuma.

2018.gada 9.martā /pers. E/ un /pers. D/ Tiesu administrācijā iesniedza lūgumu Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmumā norādītos naudas līdzekļus no Tiesu administrācijas konta pārskaitīt uz /pers. D/ bankas kontu, iesniedzot arī minēto tiesas lēmumu un cesijas līgumu.

Ar 2018.gada 13.marta maksājuma uzdevumu Tiesu administrācija uz /pers. D/ bankas kontu ir pārskaitījusi 60 641,97 *euro*.

Pēc zvērinātas tiesu izpildītājas Ditas Voronovas 2018.gada 19.marta rīkojuma par piedziņas vēršanu uz apķīlātajiem naudas līdzekļiem 60 641,97 *euro* apmērā saņemšanas Tiesu administrācija 2018.gada 18.aprīlī /pers. D/ nosūtījusi pieprasījumu atmaksāt viņam pārskaitītos 60 641,97 *euro*, ko atbildētājs atteicies darīt.

2018.gada 21.maijā Tiesu administrācija cēlusi prasību tiesā, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 844., 2376., 2378., 2389. un 2390.pantu, lūdz piedzīt no /pers. D/ prasītājas labā 60 641,97 *euro*, norādot, ka atbildētājs šos naudas līdzekļus ir ieguvis bez tiesiska pamata.

Atbildētājs prasību neatzīst, paskaidrojot, ka prasībā norādītos naudas līdzekļus viņš ir saņēmis uz spēkā esoša tiesas nolēmuma un neapstrīdēta cesijas līguma pamata, turklāt Tiesu administrācijas kontā 2016.gada 18.augustā /pers. E/ vietā atbildētājs kā aizdevumu trešajai personai ir iemaksājis savus personiskos naudas līdzekļus.

No minētā secināms, ka izskatāmajā lietā ir strīds par atbildētāja pienākumu atmaksāt prasītājai 60 641,97 *euro*, ko prasītāja ar 2018.gada 13.marta maksājuma uzdevumu ieskaitīja atbildētāja bankas kontā.

Civillikuma 2389.pantā, uz kuru pamatota Tiesu administrācijas prasība, noteikts, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt.

Tiesību teorijā par minētā panta piemērošanu izteikta atziņa, ka atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ (*condictio sine causa*) ir iespējams šādos gadījumos:

1) ja izpildījums ir izdarīts uz spēkā neesoša tiesiska darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas par tiesisku attiecību nodibināšanu;

2) ja atprasāmais priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā (*skat. Civillikuma komentāri Saistību tiesības. Prof. K.Torgāna vispārējā zinātniskā redakcijā. Rīga. 1998. 665.lpp.*).

Tādējādi atprasījums, pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu, būtu iespējams tikai tad, ja izpildījums (konkrētajā gadījumā - naudas pārskaitījums atbildētājam) izdarīts uz spēkā neesoša darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas, kā arī ja atprasāmais priekšmets atbildētāja mantā ir nonācis bez prasītāja izpildījuma.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka izskatāmajā lietā nav konstatējams neviens no iepriekš minētajiem apstākļiem, jo atbildētājam strīdus naudas summa ir izmaksāta saskaņā ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmumu un 2018.gada 9.martā starp /pers. E/ un /pers. D/ noslēgto cesijas līgumu, ar kuru /pers. E/ savas no minētā tiesas lēmuma izrietošās tiesības saņemt Tiesu administrācijas kontā iemaksāto izpirkuma maksu 60 641,97 *euro* nodeva atbildētājam. Tā kā Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmums stājās spēkā tā pieņemšanas brīdī, bet /pers. E/ un /pers. D/ starpā noslēgtais cesijas līgums atbilstoši 3.1.punktam ir spēkā no tā parakstīšanas un neviens to nav apstrīdējis, līdz ar to nav tiesiska pamata atzīt, ka prasībā norādītie naudas līdzekļi atbildētājam būtu pārskaitīti uz spēkā neesoša darījuma pamata.

Ievērojot minēto, nav pamatota prasītājas norāde par to, ka starp Tiesu administrāciju un atbildētāju nebija nodibinātas tiesiskas attiecības, kā arī nepastāvēja nekāda noruna vai darījums, kas dotu tiesisku pamats apķīlāto naudas līdzekļu pārskaitīšanai un radītu atbildētājam tiesības saņemt šos naudas līdzekļus, līdz ar ko ir iespējams atprasījums uz Civillikuma 2389.panta pamata. Tiesas kolēģija uzskata, ka šis arguments būtu vērtējams tikai gadījumā, ja strīdus naudas pārskaitījuma pamatā nebūtu tiesas nolēmuma, kas paredzēja šīs naudas atmaksāšanu trešajai personai, un cesijas līguma, kurā trešā persona tiesības šo naudu saņemt nodeva atbildētājam. Šādos apstākļos izpildījumam nebija nepieciešams nekāds darījums vai noruna prasītājas un atbildētāja starpā.

Turklāt prasībā norādītie naudas līdzekļi atbildētāja bankas kontā ir ieskaitīti saskaņā ar Valsts kasē iesniegto prasītājas 2018.gada 13.marta maksājuma uzdevumu, tādēļ nav pamata atzīt, ka prasībā norādītā nauda atbildētāja mantā ir nonākusi nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā, kas radītu pamatu to atprasīt, pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu.

Saskaņā ar Civillikuma 2381.pantu prasītājam jāpierāda, ka izpildījums izdarīts bez tiesiska pamata.

Prasītājas ieskatā naudas izmaksas tiesiskā pamata neesamību pierāda Rīgas apgabaltiesas 39.iecirkņa zvērinātas tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojums par /pers. E/ izpirkuma tiesības izlietošanai Gulbenes rajona tiesas civillietas Nr.C14051116 ietvaros iemaksāto naudas līdzekļu 60 641,97 *euro* apķīlāšanu, uz ko ir norādīts arī Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmumā. Tā kā /pers. E/ un /pers. D/ noslēgtā cesijas līguma 1.1.punktā līdzēji uz šo tiesas lēmumu ir atsaukušies, bet līguma 2.4.punktā norādīts, ka cesionāram (/pers. D/) ir zināma visa informācija un apstākļi, kas saistīti ar prasījuma tiesībām, Tiesu administrācija uzskata, ka atbildētājam par naudas apķīlāšanu bija zināms, tādēļ viņam nebija tiesību šo naudu saņemt, bet prasītāja kļūdas dēļ viņam to pārskaitīja. Tādēļ prasītāja atbildētāju uzskata par ļaunticīgu izpildījuma saņēmēju, kuram ir pienākums atmaksāt prasītājai nepamatoti saņemtos 60 641,97 *euro*.

Atbilstoši tiesību teorijai Civillikuma 2389.pantā paredzētais atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams tad, ja nepastāv tiesisks pamats, kas atbildētājam dotu tiesību iegūt un paturēt viņa mantā nonākušo prasītāja lietu. Turklāt tiesisks pamats komentējamā panta izpratnē var būt ne tikai no tiesiska darījuma izrietošs prasījums, bet arī tiesas spriedums vai likuma norma, kas attaisno lietas atrašanos atbildētāja mantā (*skat. Civillikuma komentāri Saistību tiesības. Prof. K.Torgāna vispārējā zinātniskā redakcijā. Rīga. 1998. 666.lpp.*).

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasībā norādītās naudas iegūšanai atbildētājam bija tiesisks pamats (tiesas lēmums un cesijas līgums) un tas nav zudis arī šobrīd, jo lietā nav ziņu, ka Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmums būtu atcelts vai grozīts, tāpat nav ziņu, ka būtu apstrīdēts 2018.gada 9.martā starp /pers. E/ un /pers. D/ noslēgtais cesijas līgums.

Vērtējot prasītājas argumentus par to, ka atbildētājs ir uzskatāms par ļaunticīgu viņa kontā ieskaitīto naudas līdzekļu saņēmēju, jo viņam bija zināms par naudas apķīlāšanu, tiesas kolēģija norāda, ka tiesu izpildītājas Danas Galzones 2017.gada 9.februāra rīkojuma par naudas līdzekļu apķīlāšanu adresāts ir Tiesu administrācija, līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 551.panta nosacījumiem tieši prasītāja bija atbildīga par šīs naudas saglabāšanu tās pārziņā esošajā Valsts kases kontā līdz tās atbrīvošanai no apķīlājuma.

Par nepamatotu tiesas kolēģija uzskata prasītājas argumentu par Civilprocesa likuma 551.panta sašaurinātu tulkojumu no atbildētāja puses, jo atbildētājam nenoliedzami bija zināms, ka ar spēkā esošu tiesas lēmumu apķīlāto naudu nolemts izmaksāt /pers. E/, kurš savas tiesības to saņemt cedēja atbildētājam. Turklāt lietā nav strīda par to, ka šo vēlāk apķīlāto naudas summu Tiesu administrācijas kontā bija iemaksājis tieši atbildētājs nevis trešā persona.

Tanī pat laikā Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmumā norādīts, ka naudas līdzekļu apķīlāšana nav šķērslis jautājuma izlemšanai par tās atmaksāšanu, bet jautājums par naudas summas reālu atmaksu ir lemjams tiesas nolēmuma izpildes stadijā.

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija uzskata, ka nav pamatots prasītājas viedoklis, ka /pers. E/ un /pers. D/ starpā noslēgtā cesijas līguma 1.1. un 2.4.punkts pierāda atbildētāja ļaunticību, un no Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmuma izriet, ka viņam nav tiesību prasīt Tiesu administrācijai izmaksāt prasībā norādīto naudas summu.

Tiesas kolēģijas ieskatā, arī zinot Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmuma saturu, atbildētājam bija tiesības

vērsties Tiesu administrācijā ar lūgumu par minētajā lēmumā norādīto naudas līdzekļu atmaksu, savukārt prasītājas pienākums bija pārbaudīt vai nepastāv šķēršļi šī lūguma apmierināšanai, proti, naudas līdzekļu izmaksai.

Tādējādi ir pamats secināt, ka tikai no prasītājas bija atkarīgs lēmums apmierināt vai noraidīt atbildētāja lūgumu par naudas ieskaitīšanu viņa kontā, savukārt atbildētājs nevar būt atbildīgs par prasītājas kļūdu, nenoskaidrojot vai izmaksājamā nauda ir vai nav atbrīvota no apķīlājuma. Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas liecinātu, ka atbildētājam bija kāda saistība ar civillietu, kuras ietvaros ir izdots izpildu raksts, uz kura pamata strīdus naudas līdzekļi tika apķīlāti, un ka atbildētājam būtu iespējas vai pienākums noskaidrot to, vai izpildu lietvedības ietvaros noteiktais naudas apķīlājums joprojām ir spēkā. Turklāt atbildētājam nebija nekāda pamata uzskatīt, ka prasītāja varētu viņa kontā ieskaitīt naudas līdzekļus, kuri no apķīlājuma nav atbrīvoti, jo arī e-pasta sarakstē ar trešo personu prasītāja uz šādu šķērsli naudas atmaksai nav norādījusi.

Līdz ar to tiesas kolēģija nesaskata pamatu atbildētāja atzīšanai par ļaunticīgu prasībā norādītās naudas summas ieguvēju, kas dotu pamatu atprasījumam saskaņā ar Civillikuma 2389.pantu.

Civillietu tiesas kolēģija piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim, ka konkrētajā gadījumā nav pamata Civillikuma 2391.panta piemērošanai (atprasījums no netaisnas iedzīvošanās), jo, pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu, šāda atprasījuma tiesība var rasties tad, ja iedzīvošanās ir netaisna nevien no vispārējā morāles viedokļa, bet kad arī pašam ieguvumam nav tiesiska pamata. Šajā sakarā ir vērtējams arī fakts, ka izpildu lietā, kur parādnieks ir trešā persona, vēlāk apķīlāto naudas summu Tiesu administrācijas kontā ir iemaksājis atbildētājs.

Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir noraidāma kā nepamatota.

Ievērojot procesuālās ekonomijas principu, tiesas kolēģija nevērtē pārējos pušu norādītos apstākļus un argumentus, jo tie pēc būtības nevar ietekmēt tiesas kolēģijas spriedumā norādītos motīvus.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa, apmierinot prasību, nav ņēmusi vērā tiesību teorijā nostiprinātās atziņas par Civillikuma 2389.panta piemērošanu, nepamatoti secinot, ka ne Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 15.februāra lēmums, ne atbildētāja un trešās personas noslēgtais cesijas līgums nav atzīstami par tiesisku pamatu, lai atbildētājs vērstos pie prasītājas ar lūgumu par tiesas lēmumā norādīto naudas līdzekļu atmaksāšanu, bet atbildētājam šādas tiesības būtu tikai gadījumā, ja prasības nodrošinājums būtu atcelts un naudas līdzekļi vairs nebūtu apķīlāti, līdz ar ko atbildētājs nav atzīts par labticīgu viņa kontā ieskaitītās naudas ieguvēju. Tanī pat laikā pirmās instances tiesa nav vērtējusi prasītājas atbildību par apķīlāto naudas līdzekļu saglabāšanu tās kontā, kaut gan tiesu izpildītāja rīkojums par naudas apķīlāšanu bija nodots izpildei un saistošs tieši prasītājai.

Kļūdains ir arī pirmās instances tiesas atzinums, ka saskaņā ar Civillikuma 1389.pantu /pers. D/ prasītājas kontā iemaksātā nauda ir /pers. E/ naudas līdzekļi, jo tas neatbilst Civillikuma 2014.pantam, kas pieļauj pirkuma maksai izlietot ne tikai savu, bet arī svešu naudu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, līdz ar to no prasītājas atbildētāja labā piedzenama par apelācijas sūdzības iesniegšanu samaksātā valsts nodeva 1714,96 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 44.panta trešajā daļā noteikts, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Tā kā ar lietas vešanu saistītajos izdevumos ietilpst arī samaksa par advokāta palīdzību un no lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja izdevumi par advokāta palīdzību ir 750 *euro,* līdz ar to šī summa piedzenama no prasītājas atbildētāja labā atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas "b" apakšpunktam.

No lietas materiāliem izriet, ka nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (par tiesas dokumentu un pavēstu nosūtīšanu) lietā ir 1,73 *euro*, kuri atbilstoši Civilprocesa likuma 33. un 42.pantam piedzenami no Tiesu administrācijas valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam prasītājai nosakāms desmit dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei attiecībā uz piedziņām.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civillikuma 2381., 2389.pantiem un vadoties pēc Civilprocesa likuma 41., 44., 93., 97., 204.[1], 426., 430., 432.-434.pantiem, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Noraidīt pilnībā Tiesu administrācijas prasību pret /pers. D/, ar trešo personu /pers. E/, par 60 641,97 *euro* piedziņu.

Piedzīt no Tiesu administrācijas, reģistrācijas numurs 90001672316, /pers. D/, personas kods /personas kods/, labā tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 1714,96 *euro* (viens tūkstotis septiņi simti četrpadsmit *euro* un 96 centi) un izdevumus advokāta palīdzības samaksai 750 *euro* (septiņi simti piecdesmit *euro*), kopā 2464,96 *euro* (divi tūkstoši četri simti sešdesmit četri *euro* un 96 centi).

Piedzīt no Tiesu administrācijas, reģistrācijas numurs 90001672316, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,73 *euro* (viens *euro* un 73 centi), kas iemaksājami: Saņēmējs: Tiesu administrācija, Reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499, norādot datus personas un lietas identificēšanai.

Noteikt desmit dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei, nosakot, ka sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā samaksu apliecinoši dokumenti nekavējoties iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā Brīvības bulvārī 34, Rīgā, LV-1886.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā trīsdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2019.gada 6.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja Milda Zelmene
Tiesnese Olita Blūmfelde